

## Underlag til innspillsmøte om ny realfagsstrategi

18.06.2026, Microsoft Teams

### Innledning

Realfagskompetanse er avgjørende for å løse de store utfordringene vi som samfunn har foran oss innen forsvar, samfunnssikkerhet og beredskap, klima og energi, naturmangfold, helse og omsorg, og digitalisering. Det er det bred enighet om.

Likevel står vi i en varslet realfagskrise. Stadig færre tilegner seg kompetansen Norge trenger: Det er færre som tar fordypning i realfag på videregående skole og færre som velger realfaglige studier. I tillegg har søkertallene til lektorutdanningene i realfag stupt.

Regjeringen er nå i gang med å lage en nasjonal strategi for realfag og teknologi, som skal lanseres i 2027. Regjeringen har varslet at strategien skal se på hele utdanningsløpet, og lansere nye grep for å sikre nok avgjørende kompetanse.

Tekna mener det er avgjørende at en ny realfagsstrategi er langsiktig og dynamisk. Den bør strekke seg over et grunnskoleløp, altså ha en varighet på minst 10 år. Dette krever tverrpolitisk enighet.

Den viktigste satsingen i en realfagsstrategi, er å styrke den faglig sterke læreren. Det vil innebære flere mer konkrete tiltak, og kan være grunnlag for målsetninger på både kort og lang sikt. Tekna mener det er mye inspirasjon å hente i konkrete målsetninger i [den svenske STEM-strategien](#), og i Estlands tilnærming til realfagsforståelse i samfunnet.

### Teknas prioriteringer

Tekna mener dette er de tre viktigste grepene en ny realfagsstrategi må satse på. Under hvert hovedpunkt følger noen av de mest aktuelle konkrete tiltakene.

1. Rekruttere og beholde realfagslærere i skolen.
  - Øremerkede midler til etter- og videreutdanning for realfagslærere, også når de har fordypning i fagene fra før. EVU-tilbudet må innebære vikarer slik at det er realistisk å delta.
  - Innføre kompetansekrav for å undervise i naturfag på barneskolen.
  - Etablere faglige karriereveier i skolen, som for eksempel lærerspesialistordningen.
  - Doble stillinger for lærerutdannere, slik at de har fersk kunnskap og forståelse for klasserommene når de underviser fremtidens lærere og lektorer.
  - Øke bruken av skolelaboratoriene for lærerutdanningene.

2. Ressurssituasjonen i skolene. Realfag egner seg godt, og mye motivasjon og interesse skapes gjennom praktisk læring og undervisning. Da trenger vi
  - Mer tilgjengelig utstyr på skolene, og rom som egner til praktisk undervisning.
  - Mulighet for fleksibilitet i klassesituasjonene slik at alle elever kan følges opp i lærings situasjoner i lab el.
  - Mulighet til å benytte skolelaboratoriene ved universitetene. For mange vil dette i praksis bety midler til å dekke reise til/fra.
  - Samarbeid med aktører som vitensentrene, newtonrom, og skolelaboratoriene i den mer praktiske delen av realfagene.
3. Elevgrunlaget for videre utdanninger i STEM-fagene
  - Økte insentiver for å velge realfag, herunder øke realfagspoengene
  - Motivasjon og inspirasjon gjennom samarbeid med andre aktører, som for eksempel vitensentrene, newtonrom og skolelaboratoriene
  - Gjøre naturfag til et kjernefag.
  - Vurdere å dele naturfag opp i disiplin fagene på ungdomsskolen
  - Styrke karriereveiledningen på ungdomsskolen, og gi karriereveilederne mulighet for samarbeid med arbeidslivet slik at informasjonen som gis om fagvalg på vgs henger sammen med arbeidshverdagen elevene kan møte.
  - Forståelse for realfagene som modning- og jobbefag, og læring gjennom grunnskolen i hva det betyr og hvordan det anvendes rent praktisk.

En langsiktig realfagsstrategi må ha målsetninger for hvor og hvordan Norge skal løfte seg i realfagene, både gjennom skoleløpet og samfunnets generelle forståelse av realfagene. Den svenske strategien har f.eks. måltall for andelen elever som skal score på høyeste nivå i PISA-undersøkelsene et gitt år, andelen elever som velger fordypning i realfagene på videregående skole, eller andelen i høyere utdanning som velger seg til STEM-utdanningene. Estland har en del liknende målsetninger i sin [utdanningsstrategi](#).

Alle disse kan være aktuelle målsetninger for en norsk strategi. For at tiltakene som skal bidra til måloppnåelse skal ha en realistisk mulighet til å skape endring i rekruttering til realfag må strategien være langsiktig. For den svenske strategien, lansert i 2025, skal måloppnåelsen vurderes tidligst i 2033.

En dynamisk strategi må gi rom for endringer og justeringer i tiltakene underveis dersom ny kunnskap viser at det er nødvendig for å nå målsetningene.

Regjeringen må ha en klar plan for hvordan strategien skal implementeres helt ned i hvert enkelt klasserom, ute i lærerutdanningene og i våre utdanningsinstitusjoner forøvrig.

## Spørsmål til diskusjon

- Realfagene er modnings- og jobbefag, som kan kreve økt tid tilgjengelig gjennom et skoleløp for å mestre det. Tekna mener et økt timetall i naturfag kan bidra til dette, men hvilke(t) fag skal timene ev. tas fra? Det totale timetallet bør ikke økes.
- Hva bør endres eller gjøres bedre i en lærerutdanning som stadig er under utvikling?
- Hvilke endringer kan bidra til økt rekruttering til lektorutdanningene? Bør praksis være poenggivende?
- Flere veier inn til læreryrket – fra andre deler av arbeidslivet - kan være viktig for å sikre bedre rekruttering, men hvordan skal vi sikre pedagogisk kompetanse? Må vi tenke nytt om PPU?
- Finnes det flere insentiver enn realfagspoeng som kan bidra til økt rekruttering til STEM-fagene? Bør det vurderes om kun én karakter i norskfaget skal være tellende ved opptak til STEM-fagene?

Vel møtt!